

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان:

بررسی الگو و علل مصرف مشروبات الکلی در بین مصرف کنندگان

مرد شهر کرمان در سال ۱۳۹۲

توسط: سعید صمدی

استاد راهنما: دکتر علی اکبر حقدوست

استاد مشاور: دکتر محمد رضا بانسی

سال تحصیلی ۴-۱۳۹۳

**Pattern and causes of alcohol consumption among
the Kermanian men consumers in 2014**

A thesis

Presented to

The Graduate Studies

By

Saeed Samadi

In Partial Fulfillment

Of the Requirements for the degree

Master of Science in:

Epidemiology

Kerman University of Medical Sciences

May 2015

چکیده

مقدمه

صرف الکل علاوه بر اثرات بهداشتی حاد و مزمن بسیار زیاد، با عوارض عاطفی، روانی و اجتماعی گسترده ای نیز در ارتباط بوده و به طور ویژه یک تهدید جدی برای مردان می باشد. از آنجائیکه آمار دقیقی از مصرف الکل در جمعیت عمومی ایران وجود ندارد و برخی شواهد نشان دهنده افزایش مصرف الکل در میان نوجوانان و جوانان می باشد، پایش و مراقبت به منظور کاهش سوء مصرف الکل ضروری است. لذا این مطالعه اکتشافی به منظور بررسی الگو مصرف مشروبات الکلی در بین مصرف کنندگان مرد شهر کرمان در سال ۱۳۹۲ انجام گرفت.

روش کار

این مطالعه اکتشافی به روش مقطعی و نمونه گیری گلوله برفی انجام گرفت. در این مطالعه ۲۰۰ نفر واجد شرایط در مورد تعداد دفعات مصرف، نوع الکل مصرفی، علت مصرف و سایر عوامل مرتبط با مصرف الکل مورد پرسشگری قرار گرفتند. به منظور به حداکثر رساندن اعتبار پاسخ، داده ها از طریق پرسشنامه خوداجرا جمع آوری شد. این پرسشنامه پژوهشگر ساخته بوده که روایی آن به روش روایی محتوایی (نظرات اساتید) و پایایی به روش $r=0/79$ Test-Retest مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت داده ها بوسیله نرم افزار SPSS 16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها

عده ترین مشروب مصرفی افراد به ترتیب عرقیات دست ساز (۴۶٪)، شراب (۲۲٪)، آبجو (۱۴٪)، مشروبات سنگین صنعتی (۱۱٪) و الکل سفید (۷٪) می باشد. ۷۳٪ از افراد مورد مطالعه عمدتاً از مشروبات دست ساز و خانگی استفاده کرده اند. مهم ترین علت مصرف مشروبات الکلی به ترتیب احساس لذت و سرخوشی، نداشتن تفریح و سرگرمی، اصرار دوستان، فرار از مشکلات، احساس وابستگی به الکل و سایر علل با ۸۴/۵، ۴۰/۵، ۴۱/۵، ۶/۵ و ۲۲ درصد بوده است. ۵۴/۶٪ افراد مورد پژوهش مصرف کننده سیگار، ۷۷/۲٪ مصرف کننده قلیان، ۲۳٪ مصرف کننده مواد مخدر و ۱۱/۹٪ مصرف کننده مواد محرک و یا روان گردان بوده اند. ۲۵٪ افراد در سطح اول، ۴۱٪ در سطح دوم، ۱۸/۵٪ در سطح سوم و ۵/۵٪ در سطح چهارم خطر سوء مصرف مشروبات الکلی قرار گرفتند.

نتیجه گیری

نتایج این مطالعه نشان داد که الگوی مصرف تحت تاثیر عوامل مختلف فردی و اقتصادی-اجتماعی می باشد. از طرف دیگر از آنجائیکه شیوع رفتارهای پر خطر در بین مصرف کنندگان نیز بالا می باشد لذا طراحی و اجرای یک نظام مراقبت (سورویالانس) در زمینه مصرف مشروبات الکلی-عری ضروری است.

کلمات کلیدی

الگو و علل مصرف، مشروبات الکلی، مردان.

Abstract

Introduction

Alcohol consumption is a potential risk factor with acute and chronic health consequences and social impacts, which more prominent in men. There is no precise statistics about the scope of alcohol consumption in Iran; however, there is some evidences which show an increasing trend particularly among young generation. This pattern increases the importance of a surveillance system to monitor the level of alcohol abuse in the community and its health sequences. In order to evaluate the scope of this issue in Kerman, a large city in south-east of Iran, this exploratory study was designed to approach a group of those who had experience of alcohol use.

Methods

Samples were recruited to the study using a snowball sampling. In this study, 200 eligible subjects were questioned about the frequency of consumption, type of alcohol use, cause of alcohol use and other factors associated with alcohol consumption. In order to maximize the validity of responses, data were collected through self-administered questionnaires. Validity and reliability of this researcher made questionnaire confirmed by content validity and test-retest method. Data were analyzed with SPSS 16.

Results

The most beverages were homemade distillates (46%), wine (22%), beer (14%), spirit (11%) and white alcohol (medical alcohol) (7%), respectively. 73% of participants mainly used homemade beverages. The main cause of alcohol consumption were pleasure, lack of recreation, insists friends, running away from problems, a sense of dependence on alcohol and other causes with 84/5, 54/5, 41/5, 40/5, 22 and 6/5 percentage, respectively. 54/6% were smoker, 77/2% smoked hookah, 23% had used opioid and 11/9% used psychotropic drugs. 35% in the first level, 41% in the second level, 18/5% in the third and 5/5% was in the fourth level of risk for alcohol abuse.

Conclusion

The results of this study showed that personal and socio-economic factors influence on consumption pattern. On the other hand, since the prevalence of high-risk behavior among consumers is also high, therefore design and implement a surveillance system on alcohol, is essential.

Key Words: Pattern and Causes of Consumption, Alcoholic Beverages, Men.